

TÜRKİYE SOSYAL BİLİMLER SEMPOZYUMU

2021

Bildiri
Özetleri
Kitabı

Editör
Abdullah DEMİR

Kıtap Adı | Book Title: *Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu - 2021: Bildiri Özetleri Kitabı*
Çeviri Adı | Translated Title: *Turkish Symposium of Social Sciences - 2021: The Book of Abstracts*

Yayınevi | Publisher: Oku Okut Yayınları | Oku Okut Publishing
Sertifika No | Certificate Number: 49846
Yayın No | Publication Number: 5
Sempozyum Dizisi | The Series of Symposium: 1

Editör | Editor: Abdullah Demir
ORCID: 0000-0001-7825-6573

ISBN: 978-605-74416-4-5

Yayın Tarihi | Year of Publication: 28 Ağustos | August 2021

Yayın Türü | Publication Type: E-Kitap | eBook

Yayın Yeri | Place of Publication: Ankara, Türkiye

Yayımlandığı Ortam | Publishing Format: PDF

Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish

Sayfa Sayısı | Pages: 192

Erişim Hakkı | Access Right: Açık Erişim | Open Access

Lisans Türü | License: CC-BY-NC

Telif Hakkı | Copyright: Abdullah Demir

Erişim | Access: <https://yayin.okuokut.org>

DOI: <https://doi.org/10.55709/okuokutyayinlari.8>

Etik Beyan | Statement of Publication Ethics: Bu kitap, 28 Ağustos 2021 tarihinde gerçekleştirilen Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulan bildiri özetleri içermektedir | *This book contains the abstracts presented at the Turkish Symposium of Social Sciences -2021 held on August 28, 2021.*

Atıf Bilgisi | Cite as: Demir, Abdullah (ed.). *Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu - 2021: Bildiri Özetleri Kitabı*. Ankara: Oku Okut Yayınları, 2021.

Ebü'l-Muîn en-Neseî ile Ebû İshak es-Saffâr'ın İmanın Mahlukiyeti Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Sümeyye Çekiç

Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kelâm Anabilim Dalı
Ankara, Türkiye
sumeyyecemecik1994@gmail.com
ORCID: 0000-0003-0358-3064

Özet

Bu çalışmada, imanın yaratılıp yaratılmadığı tartışmasına dair Ebü'l-Muîn en-Neseî (öl. 508/1115) ile Ebû İshak es-Saffâr'ın (öl. 534/1139) görüşleri konu edilmiştir. Bu kapsamda öncelikle imanın mahlukiyeti tartışmasının kelâm tarihindeki yeri ele alınmış, özellikle de Ehl-i hadîs anlayışı ile Eş'arî ve Mâtürîdî âlimlerinin konuya yaklaşımları ortaya konulmuştur. Sonrasında Neseî ve Saffâr'ın imanın mahlukiyetiyle ilgili ortaya konulan çok sayıda yaklaşımdan hangisini tercih ettikleri belirlenmeye çalışılmıştır. İmanın mahlukiyeti meselesi Kur'an'ın yaratılmış olup olmadığı tartışmasının bir devamı olarak kendini göstermektedir. Tartışmanın merkezinde Allah'ın kendi zâtını mü'min olarak adlandırması ve kendisinden başka ilah olmadığına dair şahitlik etmesiyle ilgili âyet bulunmaktadır. Âyeti Allah'ın kelâm sıfatı kapsamında anlayan Ehl-i hadîs ve Eş'ariyye âlimleri, Allah'ın kendi birliğini tasdikleyen ilk mü'min olduğuna ve dolayısıyla imanın mahlûk olmadığına inanmaktadır. Bu yorumu doğru bulmayan, içlerinde Ebû İshak es-Saffâr'ın da bulunduğu Mâtürîdî kelâmcıları, imanı kulun bir fiili olarak görmektedir. Onlara göre insanın tüm fiilleri mahlûk olduğundan iman da mahlûktur. Diğer yandan Ebü'l-Muîn en-Neseî imanın yaratılmışlığı meselesini

hidâyet kavramı üzerinden şekillendirmektedir. Hidâyet, Allah'ın kulu üzerinde doğru yola girmeyi yaratması demektir. Allah'tan başka insanları hidâyete erdirecek yoktur. Yani hidâyet tekvin sıfatı kapsamında ortaya çıkan bir fiildir. Tekvin sıfatı ezeli iken onun doğurduğu fiiller hâdis kabul edilmektedir. Buradan hareketle Nesefî'ye göre iman Allah'ın hidâyet fiiline nispetle ezeli, insana nispetle de mahlûktur. Bu tartışmada; imana her şekilde mahlûktur diyen, imanı her şekilde ezeli gören ve ikisi arasında orta bir görüş benimseyen taraflar bulunmaktadır. Bu çalışmada konu, Nesefî ile Saffâr'ın özelinde ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Kelâm, İman, İmanın Yaratılması, Ebü'l-Muîn en-Nesefî, Ebû İshak es-Saffâr

An Evaluation of Abū al-Mu'in al-Nasafī's and Abū Ishāq al-Şaffār's Views on the Creation of Faith

Sümeyye Çekiç

Graduate Student, Ankara Yıldırım Beyazıt University

Institute of Social Sciences

Department of Theology

Ankara, Turkey

sumeyyecelik1994@gmail.com

ORCID: 0000-0003-0358-3064

Abstract

This study discusses the views of Abū al-Mu'in al-Nasafī (d. 508/1115) and Abū Ishāq al-Şaffār (d. 534/1139) on the debate over whether faith is created or not. First of all, the place of this debate in the history of kalām is discussed, particularly the approaches adopted by Ahl al-Ḥadīth, Ash'arī, and Māturīdite scholars to the subject. The study then determines the approach, preferred by al-Nasafī and al-Şaffār, to the creation of faith. The question of the creation of faith manifests itself as a follow-up of the debate over whether the Qur'ān was created or not. At the center of the discussion is the verse about Allah's calling himself a believer and testifying that there is no god but Him. The Ahl al-Hadīth and Ash'arī scholars, who interpret the verse in relation to Allah's attribute of speech, believe that Allah is the first believer to affirm His own unity and, therefore, belief is not created. The Māturīdite theologians, including Abū Ishāq al-Şaffār who do not find this interpretation accurate, consider faith as an act done by the servant himself. They think that, since all human actions are created, belief is also created. On the other hand, Abū al-Mu'in al-Nasafī explains the issue of the creation of faith through the concept

of hidāyat. Hidāyat means that Allah creates the right path for His servant. There is no one who can guide people except for Allah Himself. In other words, hidāyat is an act that occurs as a result of the attribute of takwīn. While the attribute of takwīn is eternal, the actions that it gives birth to are accepted as hadith. From this point of view, according to al-Nasafī, faith is eternal in relation to Allah's act of guidance, and it is something created in relation to human beings. In this discussion, there are those who believe that faith is created under any circumstance, those who see faith as absolutely eternal, and those who adopt a midway between the two. This study discusses the subject in relation to al-Nasafī and al-Şaffār.

Keywords

Kalām, Faith, Creation of Faith, Abū al-Mu'in al-Nasafī, Abū Ishāq al-Şaffār

Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu, Sosyal Bilimler alanında araştırmalarını sürdüren profesyoneller ile bu alanda eğitimlerine devam eden lisansüstü öğrencileri bir araya getirerek tecrübe aktarımına imkân sağlamak, disiplinler arası çalışmalarını güçlendirmek ve akademik üretime katkı sağlamak amacıyla *Oku Okut Akademi* tarafından düzenlenmektedir. Sempozyuma; Arkeoloji, Antropoloji, Edebiyat, Eğitim, Felsefe, Filoloji, Hukuk, İktisat, İlahiyat, İletişim, İşletme, Mimarlık, Psikoloji, Sanat, Siyaset Bilimi, Sosyal Hizmet, Sosyoloji, Tarih ve Uluslararası İlişkiler alanlarında hazırlanan bildiriler ile başvuru yapılabilmektedir. Başvurular, Sempozyum Bilim Kurulu tarafından incelenmekte ve en az iki hakemin değerlendirmesine sunulmaktadır. Kabul edilen bildirilerin özetleri ve tam metinleri *Oku Okut Yayınları* tarafından açık erişim olarak okuyucularla buluşturulmaktadır.

sempozyum.okuokut.org

ISBN-13: 978-605-74416-4-5

9 786057 441645

